

Ébredő vezérek mentési akciója a Belvárosi Bank kényszeregyezségi ügyében.

A nyilvánosság előtt nem ismeretlen a szegedi Belvárosi Bank ügye, amely immár hónapok óta folyik a szegedi törvényszék előtt. A bank kényszeregyezségi ügye most már a második szavazás után az utolsó stádiumba került azzal, hogy a törvényszék jóváhagyta a *negyvenszázalékos egyezséget*. Most azután olyan dolgok kerültek nyilvánosságra, amelyek még a mai időkben is meglepetésként hatnak. Arról van szó ugyanis, hogy egyes ébredő vezérek — akiknek neve *Orgovánnyal és Izsákkal kapcsolatban lett nevezetesebb* —, *interveniáltak a „zsido”-bank érdekében*. A hírek arról számolnak be, hogy *Héjjas Iván*on kívül állítólag *Prónay Pál* és esetleg *Eckhardt Tibor* voltak azok, akik közbeléptek a bank érdekében, illetőleg a szegedi ébredők elnöke ügyében. Ezzel az intervencióval pedig a híressé lett ébredővezérek meg kívánták akadályozni, ami nélkülük is megtörténik, hogy a bank csődbe kerüljön, illetőleg, hogy a szegedi ébredők elnöke ellen erősebb rendszabályokról tegyenek majd indítványt.

A *Délmagyarországi* munkatársa erről a ritka érdekességi ügyről a következőket jelentheti:

A Belvárosi Banknak, mint ismeretes, öt igazgatósági tagja volt, *Bach Arthur*, *Króó Ferenc*, *Gannie Arnold*, öv. *Réder Győzőné* és dr. *Szűcs István*, a szegedi ébredők elnöke. A bank, mint még emlékeztet, a *Vörös István-féle Kereskedelmi és Gazdasági R.-T.* milliárdos tartozása miatt fizetési nehézségekbe került, aminek végtül is az lett az eredménye, hogy kénytelen volt kényszeregyezséget kérni a szegedi törvényszéktől.

A bank negyvenszázalékos kintálót kínált föl a hitelezőknek. Az első szavazás előtt az volt a helyzet, hogy a kétharmad többség meglesz. Ezen a tárgyaláson azonban olyan tumultuózus és hangos jelenetek adódtak, aminek nem volt példa a szegedi törvényszék tárgyaló termeiben. A szavazás megkezdése előtt ugyanis szólásra emelkedett dr. *Lévay Ferenc* ügyvéd, akinek neve a nyugatmagyarországi fölkelés és a szegedi ébredők régebbi mozgalmi kapcsolatán vált ki a többi szegedi ügyvéd neve közül és aki beszédében követelte a kényszeregyezségi eljárás azonnal való beszüntetését és a bank összes igazgatósági tagjainak azonnali letartóztatását és a bűnvádi eljárás megindítását.

Ez a beszéd olyan hatást váltott ki a hitelezők egy részéből, hogy a tumultuózus jelenetek után *nem járt eredményel a szavazás*. A szavazást két hét múlva meg kellett ismételni. Dr. *Lévay Ferenc* ismét hangos agitációt kezdett, munkáját azonban nem fejezhette be, mivel az elnöklő dr. *Kulir Rezső* törvényszéki bíró elejét vette a hangos jelenetek kiprovokálásának. Hiába volt *Lévay* minden erőlködése, a szavazást lefolytatták. A hitelezőknek több mint kétharmad része az ajánlatot elfogadta. A kényszeregyezségi eljárás ezzel meg azonban nem fejeződött be, sőt azzal sem, hogy a törvényszék az egyezséget jóváhagyta. És most kapcsolódik bele a „zsido”-bank ügyébe az ébredővezérek szerepe.

Dr. *Lévay Ferenc* még ezek után is hangoztatta uton-útfélen, hogy nem nyugszik bele az ítéletbe, hanem meg fogja feleltetni a bíróság végzését. Hangoztatta azt is, hogy most már az ügyességtől fogja követelni a közbelépést. Erre azután a legkülönbözőbb helyekről intervenciók kezdődtek meg, hogy *Lévay* ebbeli szándékától ellentétben. Az intervenciók nem sikerültek. Ekkor elhatározták, hogy *személyes, illetve levélbeli beavatkozásra kérnek fel ébredővezéreket, Lévay régi bajtársait*.

Ez a munka sikerrel is járt, amit mutat az a tény, hogy állítólag *Héjjas Iván* és mások tekintélyük egész súlyával közbevetették magukat az egykori nyugatmagyarországi harcosnál a Belvárosi Bank érdekében.

A *Délmagyarországi* munkatársának értesítése szerint az egyik intervenció levél szövege a következő:

Kedves Bardom!

Nagyon szeretném, ha a Belvárosi Bank ügyében elfoglalt agresszív álláspontodat megváltoztatnád. Az elvi kapcsolat és a régi bajtársasság nevében kérek, tedd ezt meg nekem és hadd a Belvárosi Bank ügyét a maga útján haladja.

Abban a reményben, hogy kérésemet, mely nem egyéni érdekem, teljesíteni fogod, bajtársi szeretettel köszöntelek és keresni fogom az alkalmat, hogy neked azt személyesen is megköszönjem.

Dr. *Lévay Ferenc* meglepetéssel vette tudomásul ezt a levelet és elhatározta, hogy még ezek után sem hajlandó engedni álláspontjától. Értesítéstünk szerint a levélre a következő válaszlevelet adta postára:

... az ÉME-nek cégerét ebben az ügyben nem tartom méltónak és így annál nagyobb a megdöbbenésem, hogy Hozzád mertek fordulni. Kereken megmondhatom neked, hogy engem nem vesz le senki a lábamról, mert én megyek a magam útján. Én a szegedi ébredők elnöke érdekében semmit sem teszek és később be

A hadikölcsön valorizációjának kérdése.

„Karitatív valorizáció?” — Bud miniszter nyilatkozni fog a nemzetgyűlésen.

Budapest, november 17. A Ház folyosóján Bud János pénzügyminiszternek ma is fölhozták a hadikölcsönök valorizációjának kérdését, amit most még aktuálisabbá tettek az ismeretlen politikai agitátorok által kiragasztott plakátok. A miniszter most is azt hangsúlyozta, hogy a valorizálás, még ha akár csak ötszázalékos lenne is, az állam létalapját veszélyeztetné.

Arra az ellenvetésre, hogy az özvegyek, árvák, jótékony- és nyugdíjintézetek hadikölcsönét mégis valorizálni kellene, a miniszter kijelen-

tette, hogy erről majd nyilatkozik a nyilvánosság előtt.

Némelyek úgy vélik, hogy lesz mégis bizonyos fokú, ugynevezett karitatív, emberbaráti valorizáció. Más „jól értesültek” szerint lesz valorizáció az árvák és a teljesen elszegényedettek részére, még pedig elég jelentős.

Azt hiszik, hogy Bud miniszter a költségvetési vita befejezésekor, valószínűleg már e hét végén nagyobb beszédet mond és abban nyilatkozik a hadikölcsön valorizációjának kérdéséről is.

Amint kijelenti, nem veszi komolyan a feljelentési híreket. Nem az első esete. Nagyváradra azért szerződött le, mert Andor Zsigmond nem akarta gázsiemelési kérelmét teljesíteni. Ekkor nagyon megharagudott s amint mondja, *truccból* szerződött le Váradra. Már tudta előre, hogy Váradon nem fog kitartani s bevallása szerint csak 20.000 lei előleget vett fel, amelyből tízenöttezret közben már le is fizetett, úgy hogy a 47.000 lei előleg mese, kitalálás és fantasztikum.

A nagyvárad kereskedőket még nem is ismeri.

Alig tartózkodott két héten át Váradon s így kevés alkalmat volt az ottani kereskedőkkel megismerkedni.

Abban az esetben, ha a színészszevetség a tényleg megtörtént szerződésességéért esetleg évekre eltiltaná a fellépéstől, mozsizínésznőnek menne. Régi vágya, álma a mozi, amely talán nem lesz olyan küzdelmes, mint a színház.

Mit mond a primadonna az ellene tett feljelentésekről?

Kovács Kató mozsizínésznő szeretne lenni.

Nagyvárad híre szerint Kovács Kató, a szegedi színház volt primadonnája ellen Gróf László várad színházgató bűnvádi feljelentést tett. A primadonna ugyanis várad megjelenése után állítólag *negyvenhétezer leit vett fel anélkül, hogy a szerződés pontjait betartotta volna*. Kovács Kató alig játszott néhány estén Váradon, amikor minden bejelentés nélkül egyszerűen összecsomagolt és Szegedre utazott. Szerződésességébe a színházgató nem nyugodott bele, hanem feljelentette Kovács Katót a színészszevetségnél és egyben megvette ellene a bűnvádi feljelentést is. Feljelentést tettek erre ezenkívül a nagyvárad kereskedők is, akik hitelbe vásárolt portékáikat siránkozták vissza és kereseteket adtak be a bíróságokhoz Kovács Kató ellen.

A primadonna azóta szegedi lakos. Szerződés nélküli. A Kassban lakik s most vett tudomást a várad hírekről, amelyek a bűnvádi feljelentésekről beszélnek.

Gazdasági ismétlő- és középiskolákat állítanak fel Szegeden.

A karcagi földmivesiskola tragédiája.

Az utóbbi években egyre erősebben hangsúlyozzák a politikusok az ország agrárjellegét és az államhatalom egyre nagyobb összegeket áldoz az agrárérdekek előmozdítására, ha ez a néha indokolatlanul bőkezű áldozatkészség nem is mentes bizonyos pártpolitikai céloktól.

Hogy Magyarország agrárállam, az bizonyos, hogy a földmives osztály támogatása szükséges, az is kétségtelen; de a jelszó hangoztatása, hogy „Magyarország agrárállam”, sajnos, néhány olyan halva született intézményt hívott életre, amelyeknek alkalmas feltételek mellett hasznos és fontos szerepük lehetne a magyar agrikultúrában. De hát a pártpolitika szempontjából sohasem a gyakorlat, hanem elősorban a jelszó és „az elv” a fontos.

Iskolapéldája ennek a politikai gazdálkodásnak a karcagi földmivesiskola esete. Csontos Imre szülőfalujában felállított földmivesiskola programja nagyon fontos mezőgazdasági kérdés megoldását célozta. Az iskola legfontosabb célja az volt, hogy a szikesföld megjavításának az a módját, amelyet a szarvasiak sikerrel alkalmaztak, elterjesszék az egész országban. A kormány a jövő évi költségvetésbe háromszázmillió koronát vett fel az iskola fejlesztésére. Az idén, tekintettel arra, hogy Karcag vidéken nagy szárazság pusztított és a termés többszáz ezer holdnyi területen pusztult el, a kormány

azzal is segíteni akart a karcagi gazdákon, hogy több gazdájuk teljesen ingyenes felvételét és két évi teljes ellátását engedélyezte a földmivesiskolába. Ezt hirdetményben közzétették a község gazdaközönségével; azonban most, amikor meg kellett volna nyitni az iskolát, meglepetéssel látták, hogy egyetlen gazdájuk sem akad, aki felvételt kért volna a földmivesiskolába. Ezt a különös tünetet a magyar paraszt tulzolt konzervativizmussal magyarázzák, ezzel szemben a karcagi földmivesiskola sorsán nem igen segítenek.

Szegednek nem Csontos Imre a képviselője és talán ez az oka annak, hogy a magyar agrikultúrának ez a tiszparti fővárosa alig jön számba olyankor, amikor valamilyen mezőgazdasági intézet elhelyezéséről van szó. Pedig a szegedi gazdáknak lenne hajlandóság arra, hogy mezőgazdasági ismereteiket bővítsék. Ezt már számtalan esetben bebizonyították.

Kérdést intéztünk dr. Gulácsi Sándorhoz, a Gazdasági Egyesület igazgatójához, hogy az egyesület nem kíséri-e meg a karcagi földmivesiskola megszerzését. Dr. Gulácsi Sándor határozott nemmel felelt, majd a következőket mondotta:

— Több mint tíz évvel ezelőtt elhatározták már, hogy Szegeden felállítsák a gazdasági ismétlő iskolákat az ismétlő-köteles gazdaságilag